

ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר מירון

החלטה לפי סעיף 15 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968

1. במהלך הילולת רבי שמעון בר יוחאי במירון בשנת תשפ"א התרחש אסון כבד. באסון קיפחו את חייהם ארבעים וחמישה גברים, נערים וילדים, ונפצעו למעלה ממאה חמישים בני אדם נוספים. בפתח הדברים, אנו משתתפים בצערן הכבד של משפחות ההרוגים על אובדן יקיריהן ושולחים איחולי רפואה שלמה לנפגעים בגוף ובנפש.
2. בעקבות האסון החליטה הממשלה, בחודש יוני 2021, על הקמת ועדת חקירה ממלכתית. בשנה האחרונה שמעה הוועדה את עדויותיהם של מאה ארבעים וארבעה עדים. אוספי החומרים של הוועדה גבו עדויות מעשרים וחמישה עדים נוספים. כן אספה הוועדה חומרי חקירה רבים ממקורות שונים ואלה נבחנו ונותחו. בנוסף, קיימה הוועדה מספר סיורים באתר קבר הרשב"י במירון.
3. בשים לב לצורך הדחוף בשינויים שיקטינו סיכונים לשלום המשתתפים בהילולה, הגישה הוועדה, בחודש נובמבר 2021, המלצות ביניים להיערכות בטוחה להילולה שהתקיימה השנה. ההמלצות אומצו על ידי הממשלה. בהמשך לכך, נציגים מצוות הוועדה נכחו בהילולה השנה והתרשמו באופן ישיר מהתנהלותה, והוועדה שמעה את עדותו של תא"ל במיל' וניצב בדימוס צבי טסלר, ממונה ההילולה בשנת תשפ"ב, באשר להתנהלות האירוע והפקת הלקחים ממנו.
4. לאחר בחינת כלל המידע שהונח בפנינו, הגענו למסקנה כי ישנם גורמים שעלולים להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה. על כן החלטנו לשלוח להם הודעות אזהרה בהתאם לסעיף 15 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: **החוק**), הקובע כך:

15" (א) ראתה ועדת חקירה שפלוני עלול להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה, יודיע לו יושב-ראש הוועדה במה הוא עלול להיפגע ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון, את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה והנמצא בידי הוועדה או בידי מי שהוטל עליו לאסוף חומר לפי סעיף 13; נפטר אותו אדם או שמחמת סיבה אחרת לא ניתן למסור לו את ההודעה, רשאית ועדת החקירה, אם ראתה שהדבר דרוש לעשיית צדק, להחליט כי ההודעה תימסר לקרוב משפחתו כפי שתקבע הוועדה, ויושב ראש הוועדה יעמיד לרשותו את חומר הראיות כאמור.

(ב) אדם שהודע לו כאמור בסעיף קטן (א) רשאי להתייצב לפני הוועדה, אם בעצמו ואם על ידי עורך דין, להשמיע דברו ולחקור עדים, אף אם כבר העידו לפני הוועדה, ורשאית הוועדה להתיר לו להביא ראיות, והכל בענין הפגיעה כאמור.

(ג) מי שהועמד לרשותו חומר ראיות כאמור בסעיף קטן (א) לא יפרסם דבר מתוך החומר, אלא באישור מוקדם מאת הוועדה.

ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר מירון

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית ועדת חקירה שלא להודיע לפלוני כאמור שם, ובלבד ששוכנעה שאין במהלך החקירה כדי לפגוע בו ושכדין וחשבון שלה לא תקבע לגביו ממצאים או מסקנות ולא תמליץ לגביו המלצות".

5. סעיף 15 לחוק נועד להעניק למי שעלול להיפגע מעבודת הוועדה או ממסקנותיה הזדמנות להשמיע את דברו. במתן זכות טיעון לאותם גורמים, יש גם כדי לסייע לוועדה להגיע לחקר האמת. יודגש, כי מדובר בשלב ביניים בלבד, ואין במשלוח הודעת אזהרה לאדם מסוים כדי לקבוע האם ומה יהיו המסקנות וההמלצות הסופיות בעניינו.
6. הודעות האזהרה ניתנות בהתאם למידע שנאסף על ידי הוועדה עד כה. על כן, ייתכן שבהמשך עבודת הוועדה יימצא שיש לכלול בהודעות נושאים שלא נכללו בהן בשלב זה, או שיעלה צורך במשלוח הודעות אזהרה לגורמים נוספים.
7. אנו מוצאים לציין כי לאתר קבר הרשב"י במירון בכלל, ולהילולה המתקיימת בו בל"ג בעומר בפרט, היסטוריה ארוכת שנים ובעלת היבטים שונים. במהלך עבודת הוועדה נחשפו בפנינו כשלים מרובים והתנהלות שאינה מניחה את הדעת מצד גורמים שעסקו בנושא לאורך השנים. מטעמי יעילות והתמקדות בעיקר, ועל מנת שנוכל להביא בפני הממשלה את מסקנותינו והמלצותינו בהקדם האפשרי, לא נידרש לכל מי שהייתה לו נגיעה לנושאים שנחקרו.
8. על מנת להכריע אם לשלוח הודעת אזהרה לגורם מסוים, בחנו את הכשלים שנתגלו לכאורה בתפקודו, את מידת חומרתם ואת מרכזיותם. כן הבאנו בחשבון את התפקיד שמילא אותו גורם באסון ואת שאלת בכירותו.
9. ביקשנו להביא לידי ביטוי את תפיסתנו, לפיה בעלי תפקידים ציבוריים בכירים, להם מוענקות סמכויות נרחבות ומשמעותיות, נדרשים לשאת באחריות בהתאם. בנוסף, בכל הנוגע לנושאים בתפקידים ציבוריים בכירים, ראינו חשיבות יתרה בהבהרת נורמות ההתנהגות המצופות מהם, כל אחד לפי תפקידו ולפי העניין. זאת, על מנת שנורמות אלה יעמדו לנגד עיניו של כל הנושא בתפקיד ציבורי. לצד זאת, סברנו כי נכון שנעסוק גם בגורמים נוספים, אשר בתפקודם היו, לכאורה, כשלים חמורים ובעלי נגיעה ישירה לאירוע.
10. בנוסף, מאותם טעמים של יעילות והתמקדות בעיקר, החלטנו לשלוח הודעות אזהרה רק למי ששימש בתפקיד רלוונטי בעת האסון. נבהיר בהקשר זה, כי על אף שזיהינו לא אחת כשלים מתמשכים, לא מצאנו בכך עילה המצדיקה להפחית מחלקם ומאחריותם של מי ששימשו, כאמור, בתפקיד רלוונטי בזמן האסון.
11. כדי להסיר כל ספק, אין משמעות הדברים כי מי שלא נשלחה לו הודעת אזהרה על ידי הוועדה אינו נושא באחריות. נזכיר כי ביחס לאסון נפתחו חקירות פליליות במשטרת ישראל ובמחלקה לחקירות שוטרים, אשר הושהו בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה. בנוסף, גופים אחרים, כגון אגף המשמעת במשטרת ישראל, גופי משמעת אחרים או גופים המסדירים ענפים מקצועיים, מוסמכים לבחון את עניינם של מעורבים שונים. אין בעבודת הוועדה כדי למנוע מהגופים הרלוונטיים לפעול, כל אחד בהתאם לסמכותו ולשיקול דעתו.

ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר מירון

12. עוד נבהיר כי הכלול בהודעות האזהרה אינו ממצה את כלל הנושאים שאליהם נידרש בדוח הסופי של הוועדה. היבטים מערכתיים וכלליים הקשורים לנושאים שנבחנו, אשר אינם מיוחסים לאדם מסוים, ידונו במסגרת הדוח הסופי.

13. הודעת אזהרה מפורטת, בצירוף החלטה זו, נשלחה לכל מי שהחלטנו כך לגביו. הוועדה תעמיד עתה לרשות מי שהוחלט לשלוח לו הודעת אזהרה חומרי חקירה כמצוות החוק.

14. החלטה על סדרי הדין ולוחות הזמנים לעבודת הוועדה מכאן והלאה תינתן בהמשך.

ניתנה ביום ג' אלול התשפ"ב, 30 באוגוסט 2022.

אלוף במיל' שלמה ינאי
חבר הוועדה

הרב מרדכי קרליץ
חבר הוועדה

דבורה ברלינר
יושבת ראש ועדת החקירה

נשיאת בית המשפט המחוזי ת"א-יפו (בדימוס)